

Обиљежен Дан Матице српске - Друштва чланова у Црној Гори

Матица српска - Друштво чланова у Црној Гори обиљежило је вечерас, 13. новембра, у Подгорици, дан рођења Петра II Петровића Његоша, првог члана Матице српске са простора данашње Црне Горе, који се од 2017. године прославља као Дан овог Друштва.

Овогодишња манифестација протиче у знаку обиљежавања педесетогодишњице од суморног рушења Његошеве завјетне капеле на Ловћену и тим поводом пригодне бесједи су произнијели Његово високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије и проф. др Јелица Стојановић, предсједник Матице српске - Друштва чланова у Црној Гори.

Након што је благословио учеснике свечаности сабране у Књижари Матице српске - Друштва чланова у Црној Гори и честитао празник, Високопреосвећени Митрополит Јоаникије је подсјетио на стравични догађај рушења Ловћенске капеле и скрнављења гроба Његошевог.

„Није чудо што су рушили цркву, није то једина црква која је срушена у вријеме комунизма, било их је много по српским земљама, али ипак од кад човјек зна за себе, од самих почетака цивилизације, зна се да су сви народи држали до последње воље свакога човјека, а да су последњу вољу и аманет својих највећих људи држали као највећу светињу“, бесједио је Владика, подсјетивши да је Његошева последња воља била да почива у цркви на Ловћену.

Разлог гажења Његошевог аманета, Митрополит Јоаникије види у томе што су у Црној Гори били устоличили лажно божанство и направили култ личности - обожавали Јосипа Броза и тиме изгубили памет.

„Одрекли се и вјере и мишљења и савјести и све то принели на дар лажном божанству, јер познато је да култ личности попије памет, опустоши савјест, избрише сјећање, и то се управо догодило. Иза рушења Ловћенске капеле стајао је лично Јосип Броз Тито мада се врло вјешто крио“, казао је Митрополит црногорско-приморски г. Јоаникије.

Када се почело говорити о рушењу Капеле и изградњи маузолеја то није било тако увјерљиво, све док Броз није посјетио Цетињску општину и охрабрио на зло цетињске одборнике, и тада се, како је казао, створила сулуда фама, као увијек када се успостављају лажне вриједности, да ће то донијети велику корист Црној Гори.

Констатовано је да у тај луди подухват, слава Богу, нису ушли сви. Црква је, наравно, била против, а блаженопочивши Митрополит Данило (Дајковић) се храбро, мудро и аргументовано борио против тога зла и пошлости, против тог гријеха и није био сам. Подршку су му дали и свој глас подигли значајне личности тога времена: Петар Лубарда, Нико Мартиновић, Урош Мартиновић, Мило Милуновић, Радослав Бошковић, Михаило Лалић, Радован Лалић ... млади Матија Бећковић, затим Меша Селимовић и Мирослав Крлежа, као и велики број тада најпознатијих београдских професора, књижевника и умјетника. Подршка је стизала и из Француске од познатих писаца и филозофа тога доба, међу њима је био и један кардинал, захваљујући Комнени Бећировићу који их је упознао са овим антицивизацијским чином.

„Та борба против рушења Његошеве капеле и гажења Његошевог аманета, против скрнављења Његошевог гроба има велики значај. Иако би се рекло да су ти људи били поражени, они су морални побједници, били и остали“, оцијенио је Митрополит.

Даље је образложио да је приликом тог злога чина дошло до незаконитог и противприродног споја између нацизма и комунизма те да је најотровније и главне аргументе за рушење Ловћенске капеле дао фашиста Савић Марковић Штедимлија, опскурни слуга Анте Павелића за вријеме Другог свјетског рата, који је преживио и рат и касније постао један од сарадника Енциклопедије Југославије.

„Он је објавио један текст у загребачком *Вјеснику* а онда је касније наш Херцеговац, нажалост Србин, Владимир Дедијер још шире, по задатку партије и у славу Јосипа Броза, разрадио и осмислио цио пројекат. Дакле, мисао једног фашисте и многих комуниста, превсаходно Владимира Дедијера, су се нашле на истом колосијеку и истом злочиначком подухвату.“

Као изузетно важно, Владика је истакао то што се показала животворност и светост Ловћенске капеле и у вријеме рушења, јер су се догодила нека знамења, нека записана, нека нијесу, али од тада па до данас ничу Ловћенске капеле по свим српским земљама, нарочито по српским планинама.

„Капеле се на небо вазнијела и отуда има своје дејство и њена жртвеност нас враћа на прави истински пут. У том погледу имају велику заслугу сви они који су се тада борили за очување светиње и поштовање Његошевог аманета, али и сви они који су касније подизали Ловћенске капеле да бисмо се подсјетили Његошевог аманета. На такав начин показујемо да смо постали вјерни и

својој Цркви и Светом Петру Цетињском и Светом Петру Другом Ловћенском Тајновидцу и његовом аманету.“

Оно што је пратило рушење Капеле, по мишљењу Митрополита црногорско-приморског г. Јоаникија, био је највећи идејни сукоб са комунизмом послије Другог свјетског рата.

„Важно је што су они који су бранили Ловћенску капелу били идејно далеко надмоћнији. Али врло често се догађа, нажалост, да земаљска слијепа сила и сулуда идеологија привремено, рекло би се, побједе, надамо се на пропаст те идеологије и сулуде приче. Све ми се чини да је дошло вријеме да се Његошева капела врати на Ловћен и да дође тај блажени моменат да вратимо Његошове мученичке светачке кости у цркву, да испунимо његов аманет, јер је он зажелио као владика црногорски да почива у цркви коју је посветио своме стрицу на Ловћену и да тамо слуша небеску Литургију, кроз све будуће вјекове.“

Проф. др Јелица Стојановић, предсједник Матице српске – Друштва чланова у Црној Гори, својом бесједом је подсјетила на Ловћен, Владика Рада, Капелу из времена невјероватне љепоте прије рушења и скрнављења, забиљежене пером надареног Љубомира Ненадовића.

Одломке из својевремено забрањеног двоброја часописа Уметност (27/28, 1971), који је у цјелости био припремљен као апел за одбрану Његошове капеле, читао је прослављени српски филмски, позоришни и телевизијски глумац Виктор Савић. У програму је наступала Павлина Радовановић, интерпретатор косовских и народних пјесама из Ораховца (КиМ). Модератор програма је био мр Милорад Дуратовић.

Свечаности „Сумрак Ловћена“ (50 година од рушења Његошове капеле) је претходило отварање изложбе која је посвећена 350. годишњици рођења Петра Великог и 300. годишњици царског указа о слању учитеља у Србију да предају словенски и латински језик – најважнији догађај у историји руско-српских дипломатских, културних и црквених односа.

Изложбу „Руско-српски односи у доба Петра Великог“ је отворила професорка из Требиња Милана Бабић, а присутне је поздравио и г. Владислав Маслеников, амбасадор Руске Федерације у Црној Гори.

mitropolija.com